

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

در خصوص:

- طرح دوفوریتی نحوه محاسبه و اعمال تسعیر داریی‌ها و بدهیهای ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست
- طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسؤلیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث
- طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون جامع خدمات رسانی به اینترگران
- طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون معادن و اصلاحات بعدی آن
- اصلاح اساسنامه سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها

کد گزارش: ۹۲۰۷۰۲۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۷/۹

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی در خصوص

- طرح دوفوریتی نحوه محاسبه و اعمال تسعیر دارایی‌ها و بدهیهای ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست
- طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث
- طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون جامع خدمات رسانی به اینترگران
- طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون معادن و اصلاحات بعدی آن
- اصلاح اساسنامه سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۲۰۷۰۲۰

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۲/۰۷/۰۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران

مقدمه

«طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران» که به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده بود، در تاریخ ۱۳۹۲/۴/۲ اعلام وصول و جهت بررسی به کمیسیون اجتماعی مجلس، به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. طرح مذکور در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۲/۷/۳ مجلس عیناً به تصویب رسید و در راستای اجرای اصل (۹۴) قانون اساسی جهت انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال گردید.

نظر مشورتی (۱)

- مصوبه مذکور به جهت افزایش هزینه‌های جاری دولت برای پرداخت مجدد حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان از کارافتاده و فقدان پیش‌بینی منبع مناسب جهت تأمین هزینه‌های مذکور مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی می‌باشد.
- باتوجه به اینکه با اصلاح به عمل آمده، موضوع این تبصره «امکان اشتغال جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی» خواهد بود؛ پذیرش این فرض برای چنین اشخاصی با ویژگی از کار افتادگی کلی محل ابهام است و به نظر فاقد معنا و امکان عملی است.

---

۱ - **نظر اقلیت:** حکم این تبصره، از آنجایی که پرداخت حقوق «حالت اشتغال و از کار افتادگی» را به ایثارگرانی که مجدداً در دستگاه‌های موضوع بند «الف» ماده (۲) «قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» مشغول به خدمت شده‌اند، مجاز می‌شمارد و مآلاً منجر به دریافت دو حقوق مجزا توسط ایشان می‌شود، مغایر بند «۹» اصل (۳) قانون اساسی مبنی بر لزوم رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه می‌باشد.

طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث

مقدمه

«طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث» که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۵ اعلام وصول و جهت بررسی به کمیسیون اقتصادی مجلس، به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. طرح مذکور که یک مرتبه با ایراد شورای نگهبان مواجه شده بود، جهت رفع ایراد به مجلس شورای اسلامی اعاده گردید و مجلس در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۲/۷/۲ به رفع ایراد شورا پرداخت.

نظر مشورتی

باتوجه به اصلاح به عمل آمده این مصوبه مغایر با قانون اساسی شناخته نشد.

طرح دوفوریتی نحوه محاسبه و اعمال تسعیر دارایی‌ها و بدهیهای ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

«طرح دوفوریتی نحوه محاسبه و اعمال تسعیر دارایی‌ها و بدهیهای ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» که با عنوان «طرح نحوه تسعیر دارایی‌ها و بدهیهای ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» در سال ۱۳۹۲ و مصرف سود حاصل از آن» به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در تاریخ ۱۳۹۲/۴/۲۵ اعلام وصول و جهت بررسی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات، به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. طرح مذکور که دو مرتبه با ابهام و ایراد شورای نگهبان مواجه شده بود، جهت رفع ایراد به مجلس شورای اسلامی اعاده گردید و مجلس در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ به رفع ایراد شورا پرداخت.

نظر مشورتی

باتوجه به اصلاح به عمل آمده این مصوبه مغایر با قانون اساسی شناخته نشد.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست

مقدمه

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست که در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۳ به تصویب هیأت وزیران رسیده و به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۵ اعلام وصول گردیده و به کمیسیون اجتماعی مجلس به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. طرح مذکور در دفعات متعدد، با ایرادات مکرر شورای نگهبان مواجه شده و جهت رفع ایرادات، به مجلس شورای اسلامی عودت داده شده بود. شورای نگهبان در آخرین نظر خود به شماره ۹۲/۳۰/۵۰۶۵۰ مورخ ۱۳۹۲/۲/۳۰، مصوبه مذکور را با یک ایراد به مجلس ارجاع داد که مصوبه حاضر در راستای رفع ایراد شورای نگهبان در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظر مشورتی

باتوجه به اصلاح به عمل آمده این مصوبه مغایر با قانون اساسی شناخته نشد.

طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون معادن و اصلاحات بعدی آن

مقدمه

«طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون معادن و اصلاحات بعدی آن» که با عنوان طرح الحاق یک تبصره به ماده (۲۴) قانون اصلاح قانون معادن به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۱۸ اعلام وصول و جهت بررسی به کمیسیون صنایع و معادن، به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. طرح مذکور در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۲/۷/۳ با اصلاحاتی به تصویب مجلس رسید و در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی جهت انطباق با قانون اساسی و موازین شرع به شورای نگهبان ارسال شد.

نظر مشورتی

بند ۱-

- در بند «ث» اصلاحی تبصره (۳) ماده (۱۲) این قانون، که در مقام بیان سایر وظایف و اختیارات شورای عالی معادن به آیین نامه اجرایی این قانون اشاره شده است، باتوجه به امکان اصلاح آیین نامه اجرایی توسط دولت و نتیجتاً تغییر در وظایف و اختیارات این شورا توسط هیأت وزیران، باید این عمل را نوعی تفویض قانونگذاری به حساب آورد و در نتیجه اضافه کردن عبارت «و آیین نامه اجرایی آن» را مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی مبنی بر قائم به شخص بودن سمت نمایندگی و اختصاص قانونگذاری به مجلس شورای اسلامی دانست.

- در بند «ج» الحاقی به تبصره (۳) ماده (۱۲) این قانون، واگذاری تشخیص و تعیین معادن بزرگ و نحوه بهره‌برداری از آنها به شورای عالی معادن، بدون ذکر هرگونه معیار و ضابطه، نوعی تفویض قانونگذاری بوده و مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی می‌باشد.

بند ۲-^(۱)

حکم مقرر در ذیل بند «۳» این ماده واحده، مبنی بر قطعی و لازم الاجرا دانستن رأی این هیأت، به دلیل عدم تصریح به امکان اعتراض از آن در مراجع صالح قضایی، مغایر با اصل (۱۷۳) قانون اساسی (نسبت به اشخاص حقیقی که از این رأی متضرر می‌شوند) و بند «۱» اصل (۱۵۶) و (۱۵۹) قانون اساسی می‌باشد.

---

۱ - نظر اقلیت: از آنجایی که استعلام از یک نهاد و سازمان به معنی خواستن نظر از یک مرجع صالح در یک حوزه تخصصی می‌باشد، به نظر می‌رسد که ایجاد یک هیأت حل اختلاف که بتواند استعلامات این مراجع را مورد تجدیدنظر قرار دهد، باتوجه به ترکیب اعضای این هیأت، در حقیقت سپردن صلاحیت تجدیدنظر به یک هیأت غیر صالح است و دارای آثار سوئی می‌باشد. مخصوصاً زمانی که مرجع صالح جهت پاسخ به استعلام مبتنی بر مواد قانونی به ارائه نظر پرداخته باشد و بعلاوه، تصریحی به لزوم رعایت ضوابط قانونی برای این هیأت نشده است. بنابراین به نظر می‌رسد که ایجاد چنین هیأتی موجب اختلال در نظام اداری کشور شود و از این جهت مغایر با بند «۱۰» اصل (۳) قانون اساسی مبنی بر لزوم ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیر ضرور باشد.

بند ۳-

از آنجایی که عمل هیأت حل اختلاف یک عمل اداری به حساب می‌آید، حضور اشخاص خصوصی در این هیأت و با حق رأی، مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی مبنی بر لزوم اعمال حاکمیت از طریق قوای سه‌گانه (زیر نظر ولایت مطلقه امر) می‌باشد. مخصوصاً اینکه تعداد این اشخاص در این هیأت به گونه‌ای می‌باشد که بخش عمده‌ای از آراء را به خود اختصاص می‌دهند.

اصلاح اساسنامه سازمان هدفمندی یارانه‌ها

مقدمه

اصلاح اساسنامه سازمان هدفمندی یارانه‌ها به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها، شرکتها و موسسات دولتی و وابسته به دولت - مصوب ۱۳۷۷- در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۶/۱۰ هیأت وزیران به تصویب رسید؛ و در راستای اجرای اصل (۸۵) قانون اساسی جهت انطباق با شرع و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال گردید.

نظر مشورتی

اصلاح به عمل آمده فاقد مغایرت با قانون اساسی می‌باشد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
رایا و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفنکس: ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir